

³³ Там само. – Арк. 13.

³⁴ Там само. – Арк. 10.

Резюме

Терела Г. В. Нагляд і контроль за додержанням робітничого законодавства за доби Директорії Української Народної Республіки.

У статті досліджуються організаційно-правові засади нагляду і контролю за додержанням робітничого законодавства за доби Директорії Української Народної Республіки (грудень 1918–1921 рр.). Визначається, що в цей період продовжували функціонувати наглядові органи, створені за законодавством Російської імперії та Тимчасового уряду. Аналізуються розроблені урядовцями Директорії УНР законопроекти про Міністерство праці та інспекцію праці, які мали за мету реформувати існуючу систему наглядових органів на нових організаційно-правових засадах, а саме: єдності та спеціалізації інспекцій праці; поширення сфери нагляду на усі підприємства і установи незалежно від форми власності та організаційно-правової форми; поєднання функцій нагляду та посередництва у вирішенні спорів між працівниками і роботодавцями.

Ключові слова: Директорія Української Народної Республіки, нагляд і контроль за додержанням робітничого законодавства, Міністерство праці, комісаріат праці, фабрична інспекція, інспекція праці.

Резюме

Терела Г. В. Надзор и контроль за соблюдением рабочего законодательства в период Директории Украинской Народной Республики.

В статье исследуются организационно-правовые основы надзора и контроля за соблюдением рабочего законодательства в период Директории Украинской Народной Республики (декабрь 1918 – 1921 гг.). Определяется, что в этот период продолжали работать надзорные органы, созданные по законодательству Российской империи и Временного правительства. Анализируются разработанные правительства Директории УНР законопроекты о Министерстве труда и инспекции труда, имеющими целью реформировать существующую систему надзорных органов на новых организационно-правовых основах, а именно: единства и специализации инспекций труда; распространения сферы надзора на все предприятия и учреждения независимо от формы собственности и организационно-правовой формы; сочетания функций надзора и посредничества в разрешении споров между работниками и работодателями.

Ключевые слова: Директория Украинской Народной Республики, надзор и контроль за соблюдением рабочего законодательства, Министерство труда, комиссариат труда, фабричная инспекция, инспекция труда.

Summary

Terela H. Supervision and control over the observance of labour legislation in the era of the Directory of Ukrainian National Republic.

The article investigates the organizational and legal basics of supervision and control over observance of labour legislation in the era of the Directory of Ukrainian National Republic (December 1918 – 1921). It is determined that during this period supervisory bodies continued to functionate, which were established under the legislation of the Russian Empire and the Provisional Government. Drafted by officials of the Directory of Ukrainian National Republic bills about the Ministry of Labour and labour inspection are analyzed, which were intended to reform the current system of supervision organs with the help of new organizational and legal basics, namely the unity and specialization of labour inspectorates; extension of supervision to all enterprises and institutions regardless of ownership and legal form; combining the functions of supervision and mediation to resolve disputes between workers and employers.

Key words: the Directory of Ukrainian National Republic, supervision and control over observance of labour legislation, the Ministry of Labour, Commissariat of Labour, factory inspectorate, labour inspectorate.

УДК 340.11

А. Я. ГУНЯК

Олександра Ярославівна Гуняк, суддя Перемишлянського районного суду Львівської області

ІНТЕРЕС ЯК КРИТЕРІЙ ПОДІЛУ ПРАВА НА ПРИВАТНЕ ТА ПУБЛІЧНЕ: ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

В юридичній науці існують проблеми, які мають тисячолітню історію свого виникнення й еволюції, але на кожному етапі розвитку людської цивілізації потребують уваги юридичної громадськості для відповідної оцінки і тлумачення, згідно з духом і завданнями конкретної епохи. Серед них можна виокремити питання співвідношення держави й особи, суспільства і держави, права та закону і звичайно проблему співвідношення приватного та публічного права¹. Дослідження поділу права на приватне та публічне завжди було в центрі уваги вчених-правознавців і залишається актуальним на теперішній час. Постійні обговорення структури об'єктивного права, поділу його на окремі елементи, критеріїв такої диференціації засвідчили значимість і водночас надзвичайну складність правильного вирішення цього питання².

Це зумовлено тим, що поділ права на публічне і приватне є багатоаспектним вченням, яке має як суто теоретичну, так і практичну цінність. У теоретичному аспекті цей поділ представляє собою класифікацію концептуального порядку, що стосується самих засад права, його місця і ролі в житті людей, його визначальних цінностей. Публічне і приватне право характеризують як якісно відмінні галузі правового регулювання, два різних «юридичних континенти», дві різні «юридичні галактики», свого роду юридичні «Монтеккі та Капулетті». Практична цінність цієї теорії полягає в тому, що вона впливає на значну кількість сфер юридичної практики, знаходячи своє використання в законотворчості, правозастосуванні, тлумаченні права. Проте й нині залишається слушним твердження, відповідно до якого питання визначення приватного права та його розмежування з правом публічним пощастило в юридичній науці за кількістю й якістю присвяченої літератури і не пощастило щодо загальноприйнятого його вирішення³. З огляду на це, особливої важливості набуває загальнотеоретичне дослідження інтересу як підстави для ідентифікації сфер приватного та публічного права, що й становить мету цієї статті. Для її досягнення передбачається актуалізувати та розв'язати такі задачі: по-перше, з'ясувати проблемні питання, що мають місце під час поділу права на приватне та публічне; по-друге, проаналізувати підходи до визначення критеріїв диференціації права на приватне та публічне, зокрема матеріальний, формальний і комбінований (змішаний); по-третє, детально розглянути останній підхід розмежування сфер приватного та публічного права.

Право належить до фундаментальних цінностей світової культури, створених людством у процесі його розвитку. При цьому поділ права на публічне і приватне є лише одним із зрізів системи права, який існує поруч з її диференціацією на галузі, матеріальне і процесуальне право тощо. Система права є складним, багатограним феноменом, пізнання якого не можна проводити лише під одним кутом зору. Комплексний підхід до класифікації різних правових явищ сприяє більш глибокому й об'єктивному з'ясуванню їх багатоманітних можливостей у правовому регулюванні⁴.

Наукові погляди вчених, що стосуються приватно-публічної дихотомії об'єктивного права, можна поділити на дві початкові групи: ті, які її визнають, і ті, що її заперечують. Так, ідеї принципового спростування доречності й обґрунтованості поділу права на приватне та публічне висловлювалися ще дореволюційними вченими, та їх можна узагальнити до таких положень. По-перше, складно знайти правильний, загальнозначимий, чіткий і системно перевірений критерій розмежування приватного та публічного права, у зв'язку з чим сам поділ права на приватне і публічне втрачає значення основного теоретичного розподілу права, що має під собою принципову основу. По-друге, в основі розмежування знаходяться не принципи, а суто практичні підстави, а тому всі спроби виявити принципове обґрунтування цієї різниці мають зазнавати краху⁵. Вочевидь, позиція стосовно заперечення виокремлення приватного та публічного права ґрунтується на невизнанні нічого «приватного» та абсолютизації і розширенні державного втручання у приватно-правові відносини внаслідок тотального одержавлення всієї правової системи.

Більшість сучасних правознавців у тій чи іншій мірі визнають поділ права на приватне та публічне. При цьому одні вчені-юристи вважають його основним і розглядають приватне та публічне право як галузі права (наприклад, Ч. Н. Азімов, Л. Б. Тиунова); інші ж, поділяючи систему права на більшу кількість галузей ніж дві, досліджують приватне право та публічне право як збірні поняття, функціонально-структурні підсистеми права (О. А. Підпригора, Ю. О. Тихомиров, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova); сфери норм різних галузей права (наприклад, О. Х. Юлдашев); зони права (наприклад, С. С. Алексєєв); «правила гри» (наприклад, В. К. Мамутов); наукові абстракції тощо. Разом із тим, під час виокремлення окремих структурних елементів системи права (норма, інститут, галузь) концепція поділу права на публічне та приватне не завжди враховується і виступає швидше як побічна, допоміжна характеристика, хоча макророль такого розподілу є безумовною. Поділ права на публічне і приватне – специфічна риса, властивість романо-германської правової сім'ї⁶, складова верховенства права, оскільки приватні за своєю природою відносини не можуть бути врегульовані на основі методу і принципів публічного права, а публічні відносини – за допомогою приватноправових методів.

Поза всяким сумнівом, центральне місце серед загальнотеоретичних проблем поділу права на публічне та приватне займає питання критерію. Так, відповідаючи на запитання, що пізнається у праві, ми завжди робимо вибір певної природи права. А оскільки ми не маємо гарантії щодо правильності зробленого вибору, то неминуче постає гносеологічне питання щодо самого характеру вибору, про те, як і на підставі чого робиться вибір узагалі⁷.

Запропоновані підстави для розмежування приватного права від публічного дослідники зазвичай умовно поділяють на три групи: 1) матеріальні, що відштовхуються від аспектів, пов'язаних переважно з предметом правового регулювання суспільних відносин; 2) формальні, що беруть за основу розмежування певні особливості способу (методу) регулювання, побудови правовідносин, їх складу; 3) комбіновані (змішані) є своєрідним синтезом перших двох і використовують як матеріальні, так і формальні аспекти.

Однією з важливих обставин, яка сприяє різноманіттю поглядів на співвідношення публічного і приватного права, є той факт, що кордон між приватним і публічним правом не виглядає як чітка демаркаційна лінія: певні правові інститути відчують на собі одночасний вплив і публічного, і приватного права, вони ніби сплетені з елементів публічного та приватного права. Цей процес, умовно названий процесом дифузії публічного і приватного права, досить активно відбувався у XIX і особливо у XX століттях⁸.

Підходи, що використовують матеріальні критерії, залежно від тих елементів предмета правового регулювання, які висувуються на перший план, також умовно поділяються на концепції мети, інтересу, власне

предмета, волі. З огляду на мету цієї наукової статті увагу зосередимо лише на інтересі як одній з матеріальних підстав диференціації права на приватне та публічне.

Починаючи з часів Стародавнього Риму, класичним критерієм розмежування приватного та публічного права був інтерес, який забезпечується нормами права. Вважалося, що для публічного права переважне значення має суспільно значущий (публічний) інтерес, тобто визнаний державою та забезпечений правом інтерес соціальної спільноти, задоволення якого є умовою і гарантією її існування та розвитку. Критерієм визначення приватного права є приватний інтерес, що матеріалізується в інтересах окремих осіб, – в їх правовому і майновому становищі, а також в їхніх відносинах з іншими суб'єктами. Як зауважує І. В. Першіна, предметом історичної дискусії є питання про інтерес як матеріальний критерій поділу права на приватне та публічне. Це питання про спроможність відомого формулювання Ульпіана⁹.

Теорія інтересу (Ф. Савіні, Р. Ієринг, Г. Дернбург, Г. Ф. Шершеневич, С. С. Дністрянський, М. Планіоль, М. Гунель), незважаючи на критичну оцінку з боку багатьох правознавців (М. М. Коркунов, Л. Й. Петражицький, Ю. С. Гамбаров, Й. О. Покровський, Б. Б. Черепахін), обґрунтовується та використовується в сучасній вітчизняній юридичній літературі (зокрема у працях О. М. Вінник, О. В. Гончарук, С. Д. Гусарєва, М. М. Косаренка, О. Д. Крупчана, В. В. Лазарєва, В. В. Мадіссона, А. В. Полякова, В. М. Селіванова, Л. М. Шестопаолової, О. Х. Юлдашева та багатьох інших).

Серед підходів, побудованих на формальних критеріях, залежно від уваги до конкретних елементів методу регулювання умовно виокремлюють концепції ініціативи та форм захисту (Ю. С. Гамбаров, А. Тон, С. А. Муромцев), правового становища суб'єктів (П. М. Рабінович), суб'єктного складу правовідносин (П. Вуарен, В. Г. Кукольник, В. Ф. Тарановський, Г. Пухта), власне методу (способу) правового регулювання (Є. В. Васьковський, І. О. Покровський, Б. Б. Черепахін, С. С. Алексєєв, М. М. Сибільов, Є. О. Суханов та інші).

Слабке місце всіх розглянутих вище підходів полягає в тому, що вони на підставі одного критерію зводять поділ до простої нормативної діади, яка не дозволяє врахувати всієї складності та комплексності правової дійсності. Тому при розробці цієї проблеми не можна користуватися лише двома фарбами, а слід розрізнити й напівтони. Водночас кожна з цих концепцій містить раціональне ядро: в першому випадку йдеться про забезпечення публічних і приватних інтересів у праві; у другому – про можливість владного впливу суб'єктів права; в третьому – про спрямованість владного впливу (або на організацію і функціонування держави та її структурних підрозділів, або на забезпечення законності у сфері регулювання діяльності приватних осіб).

У зв'язку з цим у сучасній юриспруденції у вирішенні проблеми дихотомії права досить плідними визнаються саме комплексні (змішані) підходи, які можна поділити на ті, в яких поряд з іншим використовується гносеологічний потенціал категорії інтересу, й ті, котрі застосовують синтезовані пізнавальні можливості інших концепцій. Наприклад, у межах останньої підгрупи набуло поширення в якості критерію виокремлення приватного та публічного права використовувати предмет і метод правового регулювання суспільних відносин¹⁰.

У свою чергу О. А. Банчук уточнює існуючу різницю між приватним і публічним правом на підставі досліджень українських учених ХІХ – початку ХХ ст. На його переконання, встановленню приватності чи публічності відносин допоможе розгляд публічного та приватного права не як відокремлених систем, між якими проведено різку межу, а як сукупності суспільних відносин, які постійно переходять з однієї якості в іншу та об'єднані в єдину систему нормативного регулювання (теорія єдності системи права). Під час розмежування приватного та публічного права потрібно враховувати комплекс критеріїв: 1) відмінність суб'єктів відносин; 2) розрізнення правового становища учасників відносин (теорія юридичної централізації та децентралізації); 3) відмінність у методі регулювання правовідносин (теорія юридичної централізації та децентралізації); 4) відмінний характер правового захисту прав (формальна теорія). Названі критерії у своїй сукупності, підсумовує О. А. Банчук, дозволяють визначити в кожному конкретному випадку, чи є ті або інші відносини публічно-правовими чи приватноправовими. Насамкінець, у процесі встановлення приватності або публічності відносин, відповідно, потреби врегулювати їх певними способами залежить від відношення суспільства до певного інституту, його місця та подальшої ролі в суспільному житті¹¹.

Перейдемо до детального розгляду комбінованих підходів розмежування сфер приватного та публічного права, які за основу диференціації поряд з іншим беруть сутність і природу приватного та публічного інтересів. При цьому варто зазначити, що в сучасній юридичній науці такі концепції є найбільш популярними й представлені як у формі загальної характеристики приватного та публічного права, так і у вигляді структурованих ознак-критеріїв.

Так, відповідно до позиції О. Ф. Скакун публічне та приватне право – це, з одного боку, суперечливі, а з іншого – взаємозалежні грані права. На теперішній час правові системи багатьох цивілізованих країн ґрунтуються на принципі поділу права на приватне й публічне (Німеччина, Франція, Італія). Світова, особливо європейсько-континентальна, юридична наука визнає поділ права на приватне й публічне до певної міри умовним, але необхідним¹². Критеріями віднесення норм до приватного чи публічного права є: 1) інтерес (публічний, державний інтерес – публічне право, приватний – приватне право); 2) предмет правового регулювання (правові норми, що регулюють майнові відносини, – приватне право; правові норми, що регулюють немайнові відносини, – публічне право); 3) метод правового регулювання (в публічному праві – метод субординації, у приватному – координації); 4) тип правового регулювання (загальнодозвільний – у приватному праві; спеціально-дозвільний – у публічному праві) 5) суб'єктний склад (державна, її органи, а також приватні особи – публічне право; приватні особи – приватне право)¹³.

Плідними в цьому ж ракурсі є міркування Р. А. Калюжного про те, що наука публічного права протягом тривалого часу свого існування та розвитку виробила декілька теорій, концепцій, які дозволяють з певною часткою умовності та достовірності відмежувати публічне право від приватного. Публічне право слугує державним (публічним) інтересам, приватне право регулює приватні інтереси. Публічне право – це система правових норм, які регламентують суспільні відносини з метою встановлення основ соціально-державного життя, принципів функціонування держави, її органів і службовців. Діяльність державних органів та організацій, підпорядкована суворому правовому стандарту, спрямована на створення загального нормального добробуту населення, забезпечення прав і свобод особи, суспільного життя та безпеки. Приватне право, яке закріплює правовий статус суб'єктів, надає можливість реалізувати приватну ініціативу й тим самим впливати на інтереси обмеженого (часто досить чітко визначеного) кола осіб або установ. Разом з тим ці приватні інтереси не можуть і не повинні негативно впливати на вирішення суспільно важливих і загальносоціальних завдань¹⁴.

Згідно з міркуваннями Ю. М. Оборотова, Н. М. Крестовської, А. Ф. Крижанівського та Л. Г. Матвєєвої предметом публічного права є сфера публічних інтересів (інтересів суспільства, держави), а предметом приватного права – сфера приватних справ та інтересів. Проте вказаний критерій – не єдина підстава для розмежування публічного та приватного права. Для сфери публічного права характерні юридична централізація та імперативність. Сфера приватного права припускає децентралізацію регулювання та диспозитивність. Публічне і приватне право розрізняються також за способами захисту інтересу, що лежить в основі правовідносин. Основний сенс розмежування приватного та публічного права полягає у встановленні меж вторгнення держави до сфери майнових та інших інтересів індивідів та їхніх об'єднань¹⁵.

У свою чергу О. В. Малько, В. В. Нирков і К. В. Шундіков ведуть мову про такі критерії, залежно від яких ті або інші норми права відносять до приватного або публічного права: 1) інтерес; 2) предмет правового регулювання; 3) метод правового регулювання; 4) суб'єктний склад¹⁶. Водночас О. Я. Курбатов обгрунтовує три критерії розрізнення сфер приватного та публічного права, а саме: інтерес, його захист і метод¹⁷.

Заслужують на увагу напрацювання А. М. Колодія, що поділ права та законодавства на публічні й приватні галузі зумовлений відокремленням держави і суспільства як соціальних інституцій, що мають свої інтереси, які далеко не завжди співпадають. Суть у тому, що до публічного права і законодавства відносять ті галузі й інститути, які регламентують статус і порядок діяльності органів держави та відносини індивіда з державою, а до приватного – галузі й інститути, що регулюють відносини індивідів між собою. Публічне і приватне право характеризуються власними принципами, які багато в чому й зумовлюють їх специфіку¹⁸. Причому право з перших стадій свого існування й до наших днів так і розвивається у вигляді двох відносно самостійних сфер – публічного й приватного права¹⁹. Публічне право – це царина державних справ та їх самовлаштування: сама діяльність держави як публічної влади всіх публічних інститутів, регулювання діяльності апарату держави, адміністративних відносин, державної служби, кримінального переслідування і відповідальності. Це – галузі та інститути права, побудовані на принципах: влади і підкорення; субординації; ієрархії; нерівного правового положення; імперативності; загальної заборонності; правового захисту загальноносупільного інтересу тощо. Приватне право – це царина приватних справ, тобто регламентація правового статусу особистості, приватної власності, вільних договірних відносин, спадкування та ін. Це галузі та інститути, побудовані на принципах: автономії; добровільності; юридичної рівності; диспозитивності; координації; загального дозволу; правового захисту приватного інтересу тощо²⁰.

У галузевих юридичних науках при розмежуванні приватного та публічного права пропонується поєднати зміст відносин, урегульованих правом, і кінцеву мету правового регулювання (загальний або приватний інтереси)²¹. Мають місце також пропозиції стосовно комбінування різниці суб'єктів відносин, правового становища учасників відносин, методу правового регулювання та різниці інтересів, які домінують у правовідносинах²².

Отже, на основі проаналізованого вище можна зробити такі висновки:

Приватно-публічна дихотомія права є багатоаспектним вченням, що має тривалу історію розвитку та теоретико-практичну цінність. Визначальне місце серед загальнотеоретичних питань диференціації права на приватне та публічне посідає проблема критерію. Представлені в літературі підстави для розмежування приватного та публічного права умовно поділяються на три групи: матеріальні (мета, інтерес, воля, предмет правового регулювання), формальні (правове становище суб'єктів, ініціатива та форма захисту, суб'єктний склад правовідносин, метод правового регулювання) та комбіновані (змішані).

У сучасному правознавстві найбільшого поширення набули комбіновані підходи до поділу права на приватне та публічне в різних варіацій з обов'язковим використанням поряд з іншим гносеологічного потенціалу приватного та публічного інтересів. Це зумовлено тим, що право генерує інтереси, їх регулює, а інтереси у свою чергу породжують право, в тому числі в якості проявів юридичних засобів гарантії охорони та захисту. На реалізацію інтересів суттєво впливає їх правова сутність: який саме інтерес стоїть на порядку денному – приватний чи публічний або які будуть наслідки в процесі функціонування механізму правового регулювання. Якщо віднесено тих чи інших галузей права до власне приватного або публічного права часом неможливо й недоречно, то вести мову про відображення приватного та публічного інтересів у конкретних галузях права є завжди виправданим із практичної точки зору.

Хибність поглядів критиків інтересу як критерію визначення сфер приватного та публічного права полягає в тому, що вони не враховують: по-перше, визначений правом механізм задоволення приватних і публіч-

них інтересів, по-друге, вплив останніх на зміст методу правового регулювання суспільних відносин, оскільки, приймаючи нову норму права, суб'єкт правотворчості завжди здійснює охорону визначених інтересів.

¹ Банчук О. А. Публічне і приватне право: історія українських вчень та сучасність: [монографія] / О. А. Банчук. – К.: Конус-Ю, 2008. – 184 с. – С. 7.

² Сивий Р. Б. Приватне право в системі права України: поняття, критерії виокремлення, структура: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01 / Сивий Роман Богданович. – Л., 2006. – 231 с. – 10 с.

³ Погребняк С. П. Поділ права на публічне і приватне (загальнотеоретичні аспекти) / С. П. Погребняк // Державне будівництво та місцеве самоврядування. – 2006. – № 12. – С. 3–17. – С. 3–4.

⁴ Там само. – С. 5.

⁵ Венедіктова І. В. Методологічні засади охоронюваних законом інтересів у приватному праві: [монографія] / І. В. Венедіктова. – Х.: Нове Слово, 2011. – 260 с. – С. 72.

⁶ Сучасна правова енциклопедія / О. В. Зайчук, О. Л. Копиленко, В. С. Ковальський [та ін.]; за заг. ред. О. В. Зайчука; Ін-т законодавства Верховної Ради України. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – 408 с. – С. 306.

⁷ Козловський А. А. Гносеологічні принципи права / А. А. Козловський // Проблеми філософії права. – 2005. – Том III. – № 1–2. – С. 32–44. – С. 33.

⁸ Погребняк С. П. Вказана праця. – С. 7.

⁹ Першина І. В. Интерес в праве: дис. ... кандидата юрид. наук: 12.00.01 / Першина Ирина Викторовна. – Н. Новгород, 2002. – 183 с. – С. 9.

¹⁰ Бірюков І. Предмет і метод приватного права / І. Бірюков // Право України. – 2002. – № 4. – С. 34–37. – С. 36.

¹¹ Банчук О. А. Вказана праця. – С. 160.

¹² Скакун О. Ф. Теорія права і держави: підруч. / О. Ф. Скакун. – 3-тє вид. – К.: Алерта, 2012. – 524 с. – С. 297.

¹³ Там само. – С. 302.

¹⁴ Kałużnyj R. A. Interes publiczny w prawie administracyjnym / R. A. Kałużnyj // Pojęcie interesu w naukach prawnych prawie stanowionym i orzecznictwie sądowym Polski i Ukrainy. – Lublin, 2006 – S. 85–92. – S. 87.

¹⁵ Теорія держави і права. Державний іспит: навч. посіб. / [Ю. М. Оборотов, Н. М. Крестовська, А. Ф. Крижанівський та ін.]. – Х.: Одиссей, 2013. – 256 с. – С. 137.

¹⁶ Малько А. В. Теория государства и права. Элементарный курс: учеб. пособ. / А. В. Малько, В. В. Нырков, К. В. Шундилов. – 3-е изд., стер. – М.: КНОРУС, 2009. – 240 с. – С. 181.

¹⁷ Курбатов А. Я. Сочетание частных и публичных интересов при правовом регулировании предпринимательской деятельности: [монография] / А. Я. Курбатов. – М.: Центр ЮрИнфоР, 2001. – 212 с. – С. 37–39.

¹⁸ Колодій А. М. Принципи права України: [монографія] А. М. Колодій. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 208 с. – С. 36, 168.

¹⁹ Там само. – С. 61, 175.

²⁰ Там само. – С. 61, 175.

²¹ Коломоєць Т. О. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. / Т. О. Коломоєць. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с. – С. 374.

²² Підсудність в адміністративному судочинстві: методичні рекомендації / [В. К. Колпаков, А. П. Огородник, Р. В. Ваганюк та ін.]. – Чернівці: Золоті литаври, 2011. – 128 с. – С. 14.

Резюме

Гуляк О. Я. Интерес як критерій поділу права на приватне та публічне: загальнотеоретичний аспект.

У статті досліджено інтерес як підставу для виокремлення сфер приватного та публічного права. Розглянуто проблемні питання, що мають місце під час поділу права на приватне та публічне. Проаналізовано основні підходи до визначення критеріїв диференціації права на приватне та публічне, зокрема матеріальний, формальний і комбінований (змішаний). Особливу увагу приділено останньому підходу розмежування сфер приватного та публічного права, який за основу диференціації поряд з іншим бере сутність і природу приватного та публічного інтересів.

Ключові слова: інтерес, приватний інтерес, приватне право, публічний інтерес, публічне право.

Резюме

Гуляк А. Я. Интерес как критерий деления права на частное и публичное: общетеоретический аспект.

В статье исследовано интерес как основание для выделения сфер частного и публичного права. Рассмотрено проблемные вопросы, которые имеют место во время разделения права на частное и публичное. Проанализировано основные подходы к определению критериев дифференциации права на частное и публичное: материальный, формальный и комбинированный (смешанный). Особенное внимание уделено последнему подходу разграничения сфер частного и публичного права, который за основу дифференциации берет сущность и природу частного и публичного интересов.

Ключевые слова: интерес, частный интерес, частное право, публичный интерес, публичное право.

Summary

Gulyak O. Interest as a criterion of division of the law on private and public: general-theoretical aspect.

The article examines interest as the basis for the allocation of the spheres of private and public law. The issues that occur during the division of law into private and public. The basic approaches to definition of criteria of differentiation of law into private and public, including material, formal, and combination (mixed). Special attention is paid to the latest approach of differentiation of the spheres of private and public law, which is based on differentiation along with others takes the essence and nature of private and public interests.

Key words: interest, private interest, private law, public interest, public law.